

TISZA

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok visszafizetését és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

KORMÁNYVÁLSÁG KÉSZÜL.

Budapest, március 12. (Saját tudósítónktól.) A lapok jelentik, hogy Wekerle miniszterelnök, Tisza István gróf és Andrássy Gyula gróf, királyi kihallgatásra kaptak meghívást. Ma utaznak Bécsbe s onnan a királyi tartózkodási helyére utaznak.

A Magyar Tudósító jelentése szerint Wekerle és Andrássy éjjel 11-kor elutaztak Bécsbe. Vázsonyi e hét végén jelenik meg a király előtt.

A lapok kommentárjai szerint e kihallgatások a választói joggal állanak kapcsolatban s készülő kormányválságot jelentenek.

A tízéves Kath. Népszövetség.

Vasárnap délután tartotta meg Budapesten a Kath. Népszövetség fennállásának tíz éves jubileumát. A Kath. Népszövetség nagy eredményt ért el e tíz év alatt, mert megteremtette a magyar katolikusok társadalmi szervezetét s ezzel olyan hadsereget teremtett, mely méltó keretét fogja képezni a még sokkal nagyobb hadseregnek, mely most van kialakulóban. Nagy erőnek bizonyult eddig is a Kath. Népszövetség, mely képes megmozdítani és magával ragadni a társadalom azon rétegét is, melyek eddig a keresztény mozgalmak befogadására alkalmatlanoknak látszottak.

A Kath. Népszövetség megteremtése előtt maga a nép teljesen ki volt szolgáltatva a destruktív, szociálista elemeknek. Az emberek társas lények, akik társadalmi életet akarnak élni, tömörülni akarnak.

A mi népünk ezt a vágyát csak a szociálistáknál elégíthette ki, s azért hódította el őket a vörös gárda. Megváltozott azonnal ez a helyzet, mikor a nép látta, hogy a Népszövetségben otthonra talál s szerető, támogató pártfogásra; férfiakra, akik önzetlenül foglalkoznak a néppel. Hódított a Népszövetség a kereszténység mindent átalakító igazságával s benső erejével.

A Népszövetség a legnagyobb és legrealisabb társadalmi akció, mely a tömegnevelés roppant munkájával felszínre hozta a néprétegekben rejlő ethikai erőket.

A Kath. Népszövetség nagyváradi szervezete is tevékenyen részt vett ebben az országos munkában. Tagjainak száma a háború dacára nőttön nő. Ünnepek rendezésével, gyűlések és értekezletek tartásával szolgálta a műveltség terjesztésének ügyét, úgy hogy

a Népszövetség városunk egyik legnagyobb kulturszervezete. A Népszövetség volt mindig egyes leghatalmasabb tényező, mely a keresztény mozgalmakat támogatta s azok sikerének legjobb biztosítéka volt.

Ebben a szervezetben van eleven erő, meggyőződés, lángoló buzgalom, mely vonzerejével mind nagyobb körre fogja hatását kiterjeszteni. Ezeket az eredményeket látva, azt kell mondanunk, hogy a keresztény közélet megteremtésének egyik legjobb eszköze a Népszövetség támogatása, a néppel való foglalkozás a leghálásabb módja az eszmék népszerűsítésének s aki ezt megpróbálta, tapasztalni fogja, hogy a nép lelkében nagy erkölcsi erők élnek.

A Népszövetség megteremtette a keresztény összetartozás tudatát, a keresztények kölcsönös segítségének gondolatát s ezzel a keresztény szeretet fenséges eszméjét terjesztette. Nagyváradon már is nagy eredményeket ért el ezen a téren a Népszövetség s ez a hatás a háború után még fokozódni fog. Megalakította a Népszövetségi Otthon, ahol tagjai társadalmi érintkezést találnak és nagyszerű virágzásra emelte a Népszövetségi Hitelszövetkezetet s ez a kis pénzügyi intézet már kezd nagy arányokat ölteni s lassankint társadalmi tényezővé lesz, a takarékos eszméjét népszerűsíti, s a hadikölcsön jegyzések gyűjtésénél már nagy szerepet játszott.

Jelentékenyek a lefolyt tíz év eredményei s a jövő meg fogja mutatni, hogy a Népszövetség a legjelentősebb magyarországi szervezet.

A Katholikus Népszövetség vasárnap tartotta Budapesten a régi országházban tizedik évi közgyűlését, a melyen rendkívül

nagyszámú közönség vett részt. Az elnök megnyitóját követően, a melynek során a destruktív törekvések ellen való küzdelmet hangsúlyozta, Haller István országgyűlési képviselő főtitkári jelentésében az egyesület múltját ismertette. A Népszövetségnek jelenleg 295.216 tagja van. A tagok 13,6 százaléka városi, 76,4 százaléka falusi szervezet tagja. Az elmúlt tíz év alatt összesen 38.226.431 nyomtatványt adott tagjainak a Népszövetség. Az ország számos helyén rendezett kurzust, gyűlést és értekezletet, a melyen egyes közgazdasági és szociális kérdéseket világított meg. Ezenfelül országos agitációt rendezett a katolikus autonomia, a szövetkezetek, az egyházi, vagyoni jogi helyzetének tisztázása és a hadikölcsön érdekében, végül támogatta azokat az önálló katolikus mozgalmakat, amelyekben szociális törekvéseket fedezett föl. A jogvédő osztály és a gazdasági iroda is értékes kulturális munkát végzett. A tíz év során az egész bevétel 3.532.510 korona volt. A közgyűlés ezután újra Rakovszky Istvánt választotta meg elnöké, Prohászka Ottokár püspököt és Zboray Miklóst pedig alelnökké. Majd megválasztották az igazgatóság és számvizsgálóbizottság tagjait. Végül Antony Béla esztergomi polgármester, Batthyány Tivadar gróf, Huszár Károly országgyűlési képviselő és Zboray Miklós mondott beszédet. A közgyűlés a Himnusszal végződött.

A kormány nem egyezkedik. Budapesti tudósítónk jelenti: Politikai körökben nagy tudják, hogy a tegnapi minisztertanács kizáróan a választójogi kompromisszum tervekkel foglalkozott. A kormány semmi kompromisszum ajánlatot nem tesz, a munkapárt kompromisszum terveit pedig nem tartja alkalmasnak, hogy konkrét tárgyalást folytasson róluk. Kisebbségi módosítások elől nem zárkózik el, a javaslat lényeges intézkedéseiben azonban semmit nem változtat. A helyzetet Vázsonyi holnapi beszéde fogja tisztázni. Azt hiszik, a Ház feloszlásának utjából minden nehézség elhárult.

Főittele alkalmoszerű volt az oláh haditervek leleplezése. A derék „szövetségesek” meg sem akartak állani Budapestig, ott akartak egyesülni az oroszokkal, addig pedig Magyarországot felosztatták egy szláv és egy oláh zónára s mindenik seregnek csak a saját zónájában lett volna szabad zsákmányolni, más szóval rabolni. Nagyvárad az oláh zónába esett volna. Nagyon érdekes. Eddig azt hittük, az oláhok szerények és megállanak, ha a Tiszáig eljutnak; nem, az ő ambíciójuk Budapestig elért. Edemes ezt szem előtt tartani, mikor diplomatáink hetek óta tárgyalnak Bukarestben az oláh béke felől és Románia még mindig nem enged és mi még mindig tárgyalunk vele. Nagy megelégedéssel közölték legujabban, hogy Románia „kártalanítást” fog kapni Dobrudzsáért és a magyar határ kiigazításáért. Kíváncsiak vagyunk, hogy ha az oláh csapatok csakugyan eljutottak volna Budapestre, vajjon miféle kártáritást kínáltak volna nekünk? Vajjon megelégedett volna-e Románia is egy kis határkiigazítással? Ha ezekre a kérdésekre: nem a felelet, hát akkor mit szerénykednek olyan nagyon azzal a határkiigazítással és mirevaló Romániát még „kártalanítani” is? Talán azt hisszük, hogy ha Románia erősebb lesz a vereség után, mint volt a háboru előtt, akkor becsületesebb szomszédunk lesz? Lehet. Akkor nem fog a Dunáról álmodni, meg fog elégedni nagy kegyesen a Tiszával is.

Pénzintézetek helyi szövetségének értekezlete.

Az ingatlan-árverések és birtokpolitika.

A Magyarországi Pénzintézetek Országos Szövetségének biharmegyei körzete tegnap délután értekezletet tartott a kereskedelmi és iparkamara dísztermében, amelyen úgy a pénzintézeteket, mint a nagyközöniséget egyaránt mélyen érdeklő kérdéseket tárgyaltak.

Az értekezleten dr. *Hoványi Géza* udv. tanácsos, orsz. képviselő elnökölt s a pénzintézetek vezetőférfiai és tisztviselői közül a következők voltak jelen:

Hiemesch Frigyes, dr. *Adorján Ármin*, *Friedlander Ernő*, dr. *Szemes Ferenc*, dr. *Sarkadi Lajos*, *Reismann Mór*, *Havas Mór*, *Szász Gzula*, *Hanslián Ede*, ifj. *Böszörményi Géza*, *Schenker Ferenc*, *Ternyei Ármin*, *Waldmann Ödön*, *Boldog László*, *Balázs Miklós*, *Révész Béla*, *Kelen Béla*, dr. *Demetrovits Elek*, dr. *Rezső Mór*, *Naschitz Márton*, *Cseh István*, *Moskovits Miksa*, *Balog Vilmos*, *Biró József*, *Grosz Ignác*, dr. *Halász Márton*, *Löwenstein Zsigmond*, *Tóth J.*, *Szatmáry József*, *Ötvös Béla*, *Pfeiffer Vilmos*, *Csáky György*.

Dr. *Hoványi Géza* elnök üdvözölte a megjelent tagokat és vendégeket és sajnálattal közölte, hogy a Szövetség elnöke és *Nyulászi J.* igazgató beleségük miatt nem jelenhettek meg s egyedül ő képviseli a szövetség vezetőségét.

A tárgysorozat első pontja: „A pénzintézetek adóügyi” elmaradt *Nyulászi* igazgató távolléte miatt.

Igy mindjárt rátértek a tárgysorozat második pontjára: az ingatlanok árverésére, amelyről dr. *Lánczy József* ügyvéd terjesztette elő értekezését. Dacára, hogy úgy szóval, mint felterjesztésben kérték a moratóriumi rendelet árverésekre szóló intézkedé-

seinek visszavonását, vagy módosítását, ez irányban nem történt semmi. Vázolja a helyzetet, amely veszélyes a pénzintézetekre, mert milliókra menő összegeket foglal le. Az árverés csak akkor tartható meg ingatlanra, ha azt a bíróság kimondja. Sérelmes a pénzintézetekre, hogy a nem katonai adós jelzáloggal terhelt ingatlan nem árverezhető el. A földek megművelésének sok esetben elmaradása a közgazdaságra is káros. A rendelet megváltoztatása sürgős közérdek. Módosítsák akként, hogy a nem katonai adós ingatlanra, ha a kamattal két év óta hátrélékban van az adós, az árverés elrendelhető. Az ingó zálog elárverésének a korlátozása, továbbá, hogy zálogot képező értékpapír csak az 1915. évi árfolyamon árverezhető el, — szüntetessék meg. Ez irányban elaborátumot küldtek az igazságügyminiszterhez, de nem jött rá válasz. Ezt sürgessék meg.

Majd felpanaszolta, hogy a nagyváradi telekkönyvnel hosszú hónapokig kell várni a hiteles telekkönyvi kivonatokra. Felirattal, vagy sürgöny útján kérjenek az igazságügyminiszternél ez ellen orvoslást.

Dr. *Adorján Ármin* és dr. *Halász Márton* ellenzik, hogy a miniszterhez forduljanak, hanem a járásbíróknál keressenek orvoslást, Utóbbi az árverésekről szóló javaslat-hoz még azt a módosítást ajánlja, hogy a kamatozó kölcsönöknél is egy becsár-minimum állapíttassék meg.

Dr. *Hoványi Géza* elnök kijelenti, hogy a moratoriumos rendeletnek az árverésekre vonatkozó része a miniszteriumban elintézés alatt áll s remélhetőleg rövid idő múlva megjelenik. — A telekkönyvi kivonatok ügyében ne a miniszterhez, hanem a járásbírókhoz forduljanak.

Az elnök kijelentését tudomásul vették, a telekkönyvi kérdésben a járásbíróshoz fordulnak orvoslásért.

A birtokpolitika

kérdésekre került ezután a sor.

Dr. *Hoványi Géza* elnök ismertette a földművelésügyi miniszter rendeletét a birtokeladások korlátozásáról. Ebben meg vannak jelölve, hogy egyes községekben és megyékben csak a hatóság engedélyével adhatók bérbe és adhatók el birtokok. Ez nem érdeklő közvetlen Biharmegyét, de az itteni pénzintézeteknek a tiltott helyeken is lehetnek érdekeltségük. Nyiregyházán ezelőtt két héttel már tárgyalta a szövetség a kérdést. Nem volna baj, ha az eladásra kerülő birtokokat az állam venné meg, de olyan áron, amint azt más is megakarja venni.

— De ez a rendelet becsüt is renddel el. Hazafias a cél a nemzet védelme szempontjából, de kérdés, hogy nem lehetne-e a célt más módon biztosítani. A nagy bizottságon kívül helyi bizottságok vannak. Most már az 50 holdnál kisebb birtok vételeket is be kell küldeni. A rendelet Sáros-, Zemplén-, Máramaros-, Aradmegyében állít fel korlátozókat. A nagy bizottsághoz felküldött birtokvételek hetek múlva nem érkeznek vissza. A nyiregyházai értekezlet elismerte a nemzeti védelmet, de azt kívánja, hogy alkalmassabb módon oldják meg a dolgot. Kicsinyesnek tartják az olyan indokot, hogy védekezni kell, hogy nem kívánatos elemek kezébe kerüljenek a birtokok. Most, mikor a béke reménye már felderül, ne legyen korlátozás. —

A szövetség várja, hogy megnyilatkozzanak s esetleg a szövetség megtehesse a lépéseket.

Az értekezlet helyesléssel fogadta, hogy ezzel a kérdéssel a Szövetség foglalkozik s támpontokat keres, hogy majd felemelje szavát.

Az elnök éltetésével az értekezlet véget ért.

Mit tárgyal a város törvényhatósága?

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1918. évi március hó 14. napján és esetleg folytatva tartandó rendes havi közgyűlésén a városháza közgyűlési termében mindenkor d. u. 3 órakor a következő ügyek kerülnek tárgyalás alá:

1. Polgármester havi jelentése.
2. A m. kir. miniszterelnök ur leirata, mellyel Ő császári és királyi apostoli Felségének a hódoló határozatért való legmagasabb köszönetét tudatja.
3. A m. kir. miniszterelnök ur leirata, mellyel gróf Serényi Béla belső titkos tanácsosnak magyar földművelésügyi miniszterré és dr. Popovits Sándor belső titkos tanácsosnak m. kir. pénzügyminiszterré történt kinevezését tudatja.
4. Gróf Serényi Béla leirata földm. miniszterre történt kinevezése tárgyában.
5. A m. kir. belügyminiszter ur leirata a házbérfillér szabályrendelet jóváhagyása tárgyában.
6. A m. kir. belügyminiszter ur leirata az ingatlanok átruházása után fizetendő városi pótteltelekekről alkotott szabályrendelet módosítása tárgyában.
7. Szeged sz. kir. város törvényhatóságának felirata az önálló magyar hadsereg felállítása tárgyában.
8. Csanádvármegye felirata az 1918. évi termései gabona felhasználása és forgalombahozatala, illetőleg gabona-, hüvelyes- és burgonyatermésnek a hadsereg és polgári lakosság zavartalan ellátásának biztosítása tárgyában.
9. A tanács javaslata a bérkocsi viteldij emelése tárgyában.
10. A tanács javaslata a Nagyvárad—olaszi temető kibővítéséhez ingatlan vásárlása tárgyában.
11. A közigazgatási bizottság félévi jelentése.
12. A nagyváradi sörgyár rt. nagyváradi bejegyzett cég kérelme cégében a városi címernek használhatása tárgyában.
13. Dance János kérelme az úrszéktisztítási díjak felemelése tárgyában.
14. A tanács javaslata Buhl Kornélia tanítónő fizetésemelése ügyében.
15. A polgármester Horváth Géza rendőrfelügyelő tb. rendőrkapitány fegyelmi ügyében hozott határozatot tudomásvétel végett beterjeszti.
- 16—20. Csalápi pótteltelek iránti és előleg iránti kérelmek.
21. Szabadságidő engedélyezése iránti kérelem.

A hadsereg kérdése a nemzet és a király ügye

A választójogi bizottság mai ülésén napirend előtt *Bakonyi Samu* kérdésére *Seidler* osztrák miniszterelnök beszéde dolgában *Wekerle* kijelentette, hogy a hadsereg kérdése nálunk a király és a nemzet ügye, másnak ebbe beleszólása nincs. A magyar hadsereg nemzeti, gazdasági és katonai kiépítésének megvalósításában nem függ semmi az osztrák kormányval való tárgyalásoktól. A magyar király és a nemzet önállóan intézkednek a véderőről. A nyilatkozatot általános helyesléssel fogadták.

Haller István szerint a hat elemihez kötött választójogcim az agrár lakosságra nagy sérelem, Tisza szükmarku a mezőgazdasági munkásokkal szemben s az ipari munkásokat favorizálja.

Herczegh Ferenc demokrata érzésű, d

a kérdést nem a demokrácia, hanem a magyarság szupremáciája szempontjából kell megítélni. Sürgeti az állami közigazgatást, államiskoláztatást s jó közigazgatást. Csudálkozik, hogy e tekintetben ázsiai állapotokat tűrnek el s ennek kiküszöbölése helyett a választójogot forszírozzák. Ha a nemzetiségeknek vezetés szerepet adunk, le kell mondani arról, hogy nemzeti egységünket kiterjesszük. Bethlen javaslatát fogadja el, ha csalódnék reményeiben.

Páris újabb bombázása.

Berlin, március 12. A miniszterelnökség sajtóosztály távirata. A nagytűzhadjárat jelenti:

Nyugati harctér.

Az ellenséges tűzérés kora reggel az arcvonal számos helyén, nevezetesen a Lys és a Scarpe között élénk tevékenységet fejtett ki. Az esti órákban is ismételt feléledt a tűzharc. Az állások közötti előtérben kisebb gyalogsági harcokra került a sor. Az angol tűzérésnek hátul fekvő helységekre irányuló tüze számos áldozatot követelt a francia lakosság sorából. Cambraist is a legnagyobb ágyuk lövése érte.

Ellenséges repülőknél március kilencedikén és tizedikén Stuttgart, Esslingen, Untertürkheim és Mainz ellen intézett támadásainak megtorlásául repülőink a legutóbbi éjjel kiadósan és eredményesen bombázták Páris.

Richthofen báró hadnagy huszonhetedik légi győzelmét aratta.

A többi harctéren semmi újság.

Ludenoort, első főszállásmester.

Harctereinken

nincs esemény.

Budapest, március 12. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Nincs különös esemény.

A vezérkar főnöke.

Taft szerint a háboru még 2—3 évig tarthat.

Budapest, március 12. (Saját tudósítónktól.) Newyorki jelentés szerint Taft volt elnök egy népgyűlésen kijelentette, hogy minden erő az azon végső cél szolgálatába kell állítani, hogy az antant nyugaton győzzön a német militarizmus felett. Amerika szerint a háboru még 2—3 évig eltarthat, ezért szándéka 5 milliós hadsereget átvinni a nyugati frontra, mihelyt a szükséges hajók készen lesznek. Előbb le kell győzni a németeket, hogy a népek szövetségét meg lehessen kötni a jövő háboru megakadályozására. Egyelőre jelszavunk legyen harcolni, harcolni, harcolni.

Hajóelsüllesztések.

Budapest, március 12. (Saját tudósítónktól.) A Wolf ügynökség jelenti: A buvárhajók újabban 22500 bruttó tonna hajótért sülyesztettek el.

Japán nem jöhet a frontra.

Lenin fél Trockijtól.

Budapest, március 12. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Pétervári hírek szerint Lenin emberei Trockij állandóan figyelik. Lenin fél attól, hogy Trockij az ellenforradalommal szövetkezve megbuktatja a kormányt. Trockij Krilenkóval együtt a háboru folytatását követeli, mindkettővel az antant összeköttetést keres.

Berlinből jelentik: Az Aaland (olvast: Óland) szigeteken megkezdődtek a hadműveletek, a szigeteken kiűzték a német birodalmi lobogót. A németek kijelentik, hogy mint barátok és szövetségesek jelentek meg a szigeteken.

Berlini jelentés szerint Svinhufsvud, a finn szenátus elnöke kalandos utazás után ide megérkezett. Kilencedikével orosz hajón menekült, utközben lefegyverezték a hajó orosz matrózait s kényszerítették őket, hogy Re-

val felé irányítsák a hajót, ahonnan Berlinbe utaztak.

Baseli jelentés szerint a francia lapok tudósításaiból kiderül, hogy a japán kormány kijelentette, japán csapatoknak az orosz frontra való szállítása lehetetlenség; Japán beavatkozása Oroszország ügyeibe nagy nehézségekkel járna, s Japán Kelet-Szibériában s Mandzsuriában csak a szükséges hadműveletekre szorítkozik, a saját belső zavarai miatt csekély mértékben vehet részt a központi hatalmak elleni akcióban.

Genfi jelentés szerint az antant-hatalmak legközelebb formális kijelentést tesznek arról, hogy a bresztli-tovszki békeszerződést nem ismerik el s nem engedik Oroszország szétdarabolását, Japán segítségét veszik igénybe, hogy a németek ne szállhassák meg Szibériát.

A világbéke felé.

Budapest, március 12. (Saját tudósítónktól.) Bukaresti jelentés szerint Monicsilov békedelegátus kijelentette, hogy meggyőződése szerint a világbéke felé közeledünk. Az antant hatalmak kimerültek s a megegyezés gondolata tért hódít náluk.

Az antant ugratja Romániát.

Budapest, március 12. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: Az alsó házban Balfour egy interpellációra kijelentette, hogy Románia csak ideiglenesen írta alá a békeszerződést. Az angolok előbb értesültek az ellenség feltételeiről, mielőtt ezekhez Románia hozzájárult volna. A kormány rokonszenvvel fordul Románia felé, méltányolja helyzetét s kötelességének tartja, hogy a Romániának diktált kemény feltételeket a békekonferencián revideálja.

A bolsevik kormány ratifikálta a békeszerződést.

Trockij és Lenin a békéről.

Budapest, március 12. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Angol lap tudósítók jelentése szerint 30 szavazattal 12 ellen a bolsevik kongresszus a békeszerződés ratifikálása mellett döntött.

Stockholmból jelentik: A Daily News pétervári jelentése szerint Trockij a békeszerződésről a következő kijelentést tette:

— Én tulajdonképp a háboru folytatását kívánom, de a pártegység érdekében engednem kellett azoknak, akik a békét kívánják. Azonban mindennek van határa és ha még sokat engedünk, Oroszország nem lesz többé életképes.

Ugyancsak e lap jelentése szerint Lenin a bolsevikiek csütörtöki kongresszusán nagy beszédet mondott, melyben hangsúlyozta a Németország elleni további harcok hiábavalóságát, mert Oroszország nem teremthet a földből új hadseregeket. Azután kijelentette, hogy alá kell írni minden békét, amely képessé teszi Oroszországot, hogy új harcokra előkészülhessen. A beszédét azal fejezte be, hogy egy ideiglenes béke megkönnyíti Pétervár kiürítését és lehetségessé teszi a jövő harcra való hadianyag megszerzését.

Harc cseh bandákkal.

Budapest, március 12. (Saját tudósítónktól.) A Lokalanzeiger jelenti: Ukrajnában német csapatok 9 mérföldnyire állanak Odesszától. Bagmacnál tulnyomó számban az osztrák-magyar hadseregből megszökött cseh csapatokkal bandaharcot vívtak. A csehek ágyukkal is rendelkeztek. A szökevények naitására vall, hogy szabad elvonulást kértek, s azt hitték, hogy kérésüket teljesítik. Természetesen meg fogják kapni a szökevényeknek a harctéren kijáró büntetést.

Nick Carter áldozatai a bíróság előtt.

Az igazságszolgáltatás nagy cséplőgépe elé behordta az élet a termést, arat a háboru a gyermekek között is. Ez a kazal csupa konkoly, maszlag és anyarozs, émelyeg az ember lelke attól, ami erről a nemzedékről a törvényszék előtt kiderül.

Mi évek óta soha nem szünő kétségbeeséssel verjük a riadót, kicsinyes gunyolódásokkal nem törődve verjük félre a vészhangot, hogy illetékesek, szülők és társadalom figyelmét felhívjuk a közelgő veszedelemre, amelynek első szennyos hullámai már itt hömpölyögnek előttünk, s hozzák a legdrágább reménységek tönkrement termését hozzák az iszapba elmerült jövődőt.

A fiatakorok törvényszéki tanácsa előtt napok óta folyik egy per, amelynek minden vádlottja alig nyütte el gyermekcipőit, homlokukról alig párolgott el az édesanya nedves csókjának nyoma, s máris egy betörőbanda tagjaként kényszerülnek az emberi igazságszolgáltatás elé állani.

A törvény nem engedi meg a tárgyalás közlését, tiltja a vádlottak neveinek közzétételét, mi ezt nem is érintjük, amikor Gyenge Béla tanácselnök engedélyével élve s a szereplők felismerhetőségét kerülve néhány jellegzetes részletet megírunk.

Tizennégy-tizenhét éves gyerekek ülnek a zöld padokon, durva rabdarócban, néhánynak arca kipiroslik a vezeklés szürke színe fölött, egy-kettő sápadt a koraérettség, dúló szenvedélyek, kicsapongás és az érthető drukk miatt. Vezetőjük a legidősebb, szintén növendék volt valaha egy tolvajbandában, vallja, hogy őt is tanították a ligeti csibészek. Mindnek tisztességes apja és anyja van, sokan ott ülnek hátul s keseregnek csemetéik tönkrementelésén. A legidősebb volt a vezér, két-három hívével hol itt, hol ott tört be s lopott. A kirándulásokat is ő rendezte, s a közeli falvakba ő is kiment, sokszor csak úgy találomra vasutra ültek s kirándultak egy-egy faluba, ahol az üres lakásokat fosztogatták ki. Mindig szerencsével dolgoztak, egy helyen 600 koronát zsákmányoltak. Különös, hogy nem őrzik a bezárt házakat s ilyen ott idegen gyerekek vidáman operálhatnak.

Beszéli az egyik gyerek, hogy amint a javitóból kiszabadult, Nagyváradra jött, szétnézett a bezárt lakások irányában s már éjjel betört. Jól dolgoztak, egy helyen 4 darab ezerest tartogattak a kaszliban — egy pajtában, a másik helyen 85, a harmadikon 600 korona volt az eredmény. Ruhákat is loptak s átvitték a Körösön, egy tüzoltó utjokat állotta. erre eldobálták a ruhákat s a pénzzel megugrottak. Elmentek hálni egyik tagtársuk apjához, ott a főtolvaj zsebéből a házigazda fia kilopta a pénzt, de visszaadta felét. Érdekes, hogy egyik velencei hentes egy ezerkoronás felváltásáért 200 koronát vont le. Így vallja az, aki vitte a pénzt s a banda tagjai elől elrejtett 2000 koronát. Azelőtt sose látott ezrest, csak akkor.

— Megörültél neki? kérdi az elnök.

— Nagyon.

Mind szépen vall, az elnök ismeri a kulcsot, amely e romlott lelkeket megnyitja. Mind beismer mindent, bánatot fejez ki s javulást ígér. Az elnök emiatt őket arra,

hogyan van Isten, aki megbünteti a parancsai ellen vétőket s a világi törvény szigorúan megtorolja a bünt.

Elérzékenyedve ígéri a javulást.

Elnök: Mit vettetek a lopott pénzen?

Felelnek: cukrot, nyaláncságot, enni-valót. Aztán moziba és színházba mentek, ez a végállomás a lopás utáni élvezetek tömegében. Mozi, mozi, ez után sóvárognak, színház, ez kell nekik, erre kell a pénz.

Elnök: Mit olvastatok?

A válasz egyhangú: Nick Cartert, Nick Cartert. Egyik anya hátulról kiáltja oda élesen:

— Nick Cartert!

— Olyan akartam lenni, azt elkövetni, mint Nick Carter, vallja a vezér. Abból tanultam a lopást, betörést.

— Azért lőttem négyszer egy lopott pisztolyból a rendőrré, mert Nick-Carterből olvastam, vallja egy kis fiú.

Akik Nick Carterből szerzik vagyoniukat, kis gyermek-agyvelők megrontásával keresik kenyerüket, nézzenek fel a törvényszéken a 105-ös számú szobába s döbbenjenek meg az aratáson. Szép, fiatal, jól nevelt gyerekeket mérgezték meg ezzel a becstelen irodalommal. Mindnek volt életpályája, ki tanuló, ki inas, aztán jött Nick-Carter és elsorvasztotta a jövődőt. Gyermekrendőrség segíthet ezen, ha valami segíthet.

Akkor azt létesítik, s megtalálják a szálakat, amelyek a gyerekeket a nagy tolvajokhoz, dologtalan tekerőkhöz és gazfickókhoz fűzik, ha minden gyereket közgondozásba vesznek, aki naplopókkal s munkakerülővel cimborál, akkor lehet reménység arra, hogy ennek a bevezetésnek nem sok folytatása lesz.

A rendőrség ne legyen siket és vak, mert most már nem odázható el a gyermekrendőrség szervezése, amelyhez mi minden támogatásunkat felajánljuk.

Befejezésül még egyet. A sajtószabadság szép dolog, de a mint tilos a sajtó utján rágalmozni, az állam ellen izgatni vagy lopásra nyíltan biztatni, épp úgy tiltani kell a tolvajlásra való rejtett felbujtást is. A Nick Carter-féle szennyiratok, no meg az Alraunék és társaik olyan kártékony gyalázatosságok, hogy ezeket sürgősen be kell tiltani. Ha másként nem megy, törvényhozásilag kell eltiltani az ilyen nyomtatványokat s a ki mégis Nick Cartereket és Alraunékat ír, nyomtat és árusít: évekre le kell zárni. A botbüntetés sem volna sok ezeknek a hitvány szipolyoknak.

A ki méregkeverő: ártalmatlanná kell tenni.

* **Tyukszemirtő** három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ara K 1.50. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B.

* **Ruhafesték** valódi két oroszán H védjegyű minden színben kapható. Ara 60 fillér. Viszonteladók árendeményben részesülnek. Farkas István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7—B.

* **Istállótrágyát** saját igánkkal házaktól elszállítunk. Telefon 1099.

A Nagyváradi Kereskedelmi és Forgalmi bank közgyűlése.

A Nagyváradi Kereskedelmi és Forgalmi bank tegnap délután 4 órakor tartotta meg hetedik évi rendes közgyűlését.

A közgyűlésen Blayer Lajos elnököt, aki a jegyzőkönyvvezetésére dr. Fried János intézeti ügyészt, annak hitelesítésére Kain Jakab és Neulaender Mihály részvényeseket kérte fel. Miután elnök a közgyűlés határozatának képességét megállapította, Friedländer Ernő vezérigazgató ismertette az igazgatóságnak a közgyűléshez Intézett jelentését, melyből adjuk a következőket:

A „Nagyvárad velencei takarékpénztár r.t.”-nak intézetünkbe történt beolvadása folytán alaptőkének 1,000,000 koronára emelkedett. Betétállományunk az 1916. évi zárszámadásunkban kimutatott 2,559,985.56 koronára, azaz 802,308.99 koronával történt emelkedése a közönségnek intézetünk iránt eddig tanúsított növekvő bizalmát igazolja.

Üzletfeleink intézetünknel a VI. és VII. kadikölcsönre 3,808,750 korona n. é. hadikölcsönt jegyeztek.

Saját tárcánk részére az elmúlt év folyamán 200,000 korona n. é. hadikölcsönt és 190,000 korona névértékű felmondható állami pénztárjegyet jegyeztünk, illetve vásároltunk.

Visszleszámitolásunk az 1916. évi zárszámadásunkban kimutatott 848,217 kor. 28 fillérre azaz 211,057 korona 89 fillérrel csökkent.

Zársámadásunk részletei tanúságot tesznek arról, hogy ügyfeleink legitim hitel-szükségletének ellátása által kihelyezési üzleteink állagát emeltük. Ennek és a beolvadt „Nagyvárad-velencei takarékpénztár r.t.”-kinlevőségeinek átvétele folytán váltótárcánk az 1916. évi zárszámadásunkban kimutatott 2,720,434.48 koronáról 3,726,681.81 koronára, azaz 1,006,247.33 koronával emelkedett.

Kihelyezéseink emelkedésének nyomában járó függő kölcsönök iránti igényeink biztosításuál kivételes megértést és támogatást tapasztaltunk a Pesti Magyar Kereskedelmi bank részéről, amely — amint közzétett mérlegszámlánk adataiból látható — a szükséges bankári hitel nyújtásával állott rendelkezésünkre.

Lezárt üzleti évünk egész folyamán üzletfeleink biztonsága és intézetünk állandó mobilizálása érdekében fontos feladatunknak tekintettük, hogy állandóan jelentékeny pénzkészlet és tehermentes értékpapír állomány felett rendelkezünk, bárha ez tetemes anyagi áldozatunkba került.

Elmúlt évi működésünk a mérleg adatainak szigorú elbírálása után 77,020 korona 87 fillér tiszta nyereséget eredményezett, amelynek felosztására nézve javasoljuk, fordítsák abból: leírásokra 8484.36 K, osztalékokra részvényenkint 9 K, azaz 40500 K, tartalékalapra 10000 K, igazgatósági tagok jutalékára 6418.44 K, felügyelő-bizottsági tagok jutalékára 1320 K, vezérigazgató jutalékára 1925.52 K, tisztviselők jutalékára 2000 K, jótékonycélra 500 K, a fennmaradó 5872.55 K pedig új számlára vitessék át.

Javasoljuk, hogy az osztalék a közgyűlést követő naptól folyósítsassék.

Az igazgatósági jelentés ismertetése után a felügyelőbizottság nevében Löwenstein Zsigmond ismertette a felügyelőbizottság jelentését. Majd Friedländer Ernő vezérigazgató közölte a közgyűléssel az intézet zárszámadásait, amelyeket a közgyűlés egyhangulag elfogadott és úgy az igazgatóságnak mint a felügyelőbizottságnak a felmentvény megadta.

A közgyűlés ezután a felügyelő-bizottság tagjait dr. Rozvány Jenő, Blayer Béla, ifj. Erdős Albert, Freund Lajos, Klein Adolf, Löwenstein Zsigmond, Margittai Samu, Neulander Mihály, Sonnenfeld Gusztáv, dr. Stern László részvényeseket a következő év tartására, igazgatósági tanácsosokul pedig az eddigiek kivül Kain Jakab, Kohn Gábor, Kriszta Sándor, Roth Adolf, Gitye József és Epstein Samu részvényeseket megválasztotta.

A közgyűlés az elnök éltetésével véget ért.

Ítélet Menkes Lipót bűnpörében.

Menkes Lipót bűnpörében tegnap hirdette ki az ítéletet a temesvári hadosztály-bíróság.

Az ítélet szerint a hadosztálybíróság a vádlottakat csupán a rend és fegyelem elleni vétségben mondja ki bűnösnek és ezért Menkes Lipót századost hat havi, Ujhelyi Ármint főhadnagyot két havi fogságra ítéli, büntetésüket azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek veszi és a rangvesztés kimondását mellőzi, ellenben: a bíróság a vádlottakat az ügyészség által ellenük emelt valamennyi vád, tehát a csalás, hivatalos hatalommal való visszaélés és ajándék elfogadás büntetésének vádját alól felmenti.

Az indoklás szerint a bíróság azokat a vádakot, hogy a vádlottak a katonaság részére beszerzett árukért egyes kereskedőknek magasabb árakat fizettek volna, hogy egyes kereskedőknek módot adtak volna rossz áruk szállítására — nem találta bizonyítottnak, ellenben megállapította, hogy a vádlottak sohasem lépték át a normális árakat, az általuk fizetett áraknál olcsóbban egyáltalában nem lehetett vásárolni s a rekvirálási árak megállapításába be sem folyhattak, mert azokat tőlük függetlenül az ár-vizsgáló bizottság állapította meg. Kiemelte a bíróság, hogy a vádlottak akkor sem követtek el mulasztást, amidőn a sürgős szükségre való tekintettel a cukrot helyben Nagyváradon vásárolták meg és nem a Magyar Általános Hitelbank útján szerezték be, mert éppen akkor követtek volna el mulasztást, ha a Hitelbank útján a szerencsi cukorgyárból szerzik be a cukrot, ami nagy késedelmet okozott volna.

Megállapította a bíróság, hogy a szállítványokat a vádlottak úgy mennyiség, mint minőség tekintetében a legpontosabban megvizsgálták és hogy a katonai élelmezési raktár ellen semmi panasz nem merült fel.

Nem áll az sem, hogy a vádlottak rossz lisztet és rossz kenyeret szereztek volna be. Megdőlt teljesen az a vád, hogy az Adriakenyérgyárból beszerzett kenyér ehetetlen lett volna. Ezt nemcsak a tanuvallomások bizonyították, hanem a nagyváradai rendőrség, a városi árvaház és a csendőriskola a legjobb bizonyítványt állították ki az Adriakenyérgyár kenyeréről.

Megállapította a hadosztálybíróság, hogy az államrendőrség nagyváradai kirendeltsége a vád alapjául szolgáló tanuvallomások kivitele körül nem járt el kifogástalanul, fenyegetésekkel, kényszerrel és más erőszak alkalmazásával bírta rá a tanukat a terhelő vallomások megtételére. E vallomásokat — kezdve Kepes Samutól végig — a főtárgya-

lason mind visszavonták s a bíróság a tanuknak a főtárgyaláson tett vallomását valószínű fogadta el s éppugy a Moskovits, Perlesz és mások által tett nyilatkozatokat is.

Meggyőződött a bíróság arról is, hogy sem a kenyér, sem a széna beszerzésénél mulasztás és ártullépés nem történt, valamint arról is, hogy a katonai fuvarlevelek kiadásánál a vádlottak korrektül jártak el s ha valamelyik kereskedő e fuvarlevelekkel visszaélt, azt megtorolták. Ennélfogva a bíróság minden vádpontot alaptalannak találván, azok alól a vádlottakat fel kellett menteni.

De felmentendők voltak a vádlottak az ajándék elfogadásának büntetése alól is, mert bebizonyítást nyert, hogy ajándékot senkitől sem kértek, még csak célzást sem tettek, hogy ajándékra számítanak és az ajándékért senkit előnyben nem részesítettek.

Elítélendők voltak azonban a vádlottak a fegyelem és rend ellen elkövetett vétség miatt azért, mert ajándékot semmi körülmények között sem iett volna szabad elfogadniok.

A tárgyalást vezető hadbíró főhadnagy ama kérdésére, hogy megnyugosznak-e az ítéletben, a vádlottak kijelentették, hogy törvényadta joguknál fogva a kérdésre három napon belül fognak nyilatkozni.

Hasonló bejelentést tett a katonai ügyész is.

A Bonbonniére zongorája.

Minden követelést kiegyenlít a rokkant karmester.

Háber Rudolf a Bonbonniére mulató igazgatója volt Nagyváradon, amikor egy zongoravételből kellemetlensége keletkezett és egy szegedi cég feljelentette sikkasztás miatt.

Seress Barna tanácselnök kérdésére elmondja, hogy berlini születésű, a neve Háber József Rudolf, karmestere a budapesti Royal Orfeumnak. Négy elemiit végzett és egyenesen a konzervatóriumba iratkozott be. Felesége szintén vádlottként áll a törvényszék előtt, a hivatalos leírás azt mondja: *hentesmester neje*.

Elnök: Karmester akar lenni, kis különbség.

Mindketten szökésben voltak, letartóztatták őket, — aztán szabadon bocsátották.

Elnök: Háber rokkant katona, a fronton is volt, királyi kegyelemre jogosult. Ezért az eljárást ellene felfüggesztjük.

Háber Rudolfné ellen az a vád, hogy Szegeden a férje zongorát bérelt özv. Kovács Istvánné cégtől, 730 koronáért 90 koronát kifizetett, aztán eladta a zongorát, jöllehet ez tilos volt.

Háberné: A zongora a Bonbonniérebe kellett, én is aláírtam a szerződést, mert az uram azt mondta, hogy így jobban adnak zongorát.

— Még este előadás volt, a zongorát azután eladták s reggel elutaztak.

— Az ügyletről semmit se tudok.

Háber Rudolf, mint tanu előadja, hogy Gerlei után a Bonbonniére igazgatója volt, a zongorát ő vette, felesége semmit se tu-

dott róla. Azt hitte, joga van az eladáshoz, nem értette jól meg a szerződést, most se tud jól magyarul. Tíz perc alatt adta el a zongorát, nem készült rá.

Tóth Pál dr., szegedi nyugalmazott polgármester, zongorarakár tulajdonosa, férje özvegy Kovács Istvánnénak.

— És mindenese, teszi hozzá a kedélyes öreg ur.

— Mi jelentettük fel Háberéket, de elhamarkodottan, persze, megijedtünk, mikor eltűntek Nagyváradról. A pénzt megkapták, büntetést nem kívánnak. Hirn Miksa adta el a zongorát nekik, lehet, hogy nem értették meg a szerződést.

Janky A. utóda cég 400, Weinberger Hermann 352 koronája miatt tett feljelentést Háber ellen.

Mindkettőnek a követelését kiegyenliti a rokkant, tüdőbajos karmester, mire kijelentik, hogy nincs követelésük rajta.

A bíróság Háberné felmentette. Dr. Bolza Alfonz gróf királyi ügyész fellebbezett az ítélet ellen. Jegyző volt: Szentpály Zsigmond dr.

Március 15-iki ünnepélyek.

A nagyváradai olasz közs. polg. leányiskola Önképzőköre március 15-én d. u. 4 órakor a megyeház nagytermében a nagyváradai Áldozatkészség szobra javára hazafias ünnepélyt rendez a következő műsorral:

Himnusz. Karének.

Március üdvözlése. Anthologia. Szavalták: Némethy Gizella tavasz, Vadász Erzsébet vadrózsa, Rajz Ilona nefelejcs, Heszler Irén ibolya, Négyessy Ilona vadvirág, Papp Ilonka kankalin, Perényi Erzsébet, Mór Magda, Osváth Böske, Földesi Ilona, Koppel Dora. László Magda magyar leányok.

Ünnepi beszéd. Tartja Vasady Ella ifj. elnök.

Magyar dalok. Karének.

A hadiárva. Ifj. szimf. Pásztor József. Szereplői: Dobos Gizella (anya), Losonczy Etelka (hadiözvegy), Thuri Magda (szomszéd), Glück Erzsébet és Halász Kata (hadiárva). Angyalok: Főző Pirozka, Valdmann S. S. Molnár Edit, Sztachó Olga, Budai Irén, Csipkés Rózi, Molnár Vilma, Révész Berta. Az angyalok jelenetét zongorán kíséri: Grosz Irma.

Mendelssohn: „Sajkadal“. Kettős. Énekli: Nagy Kató és Kesztyűs Ida.

„A szeles ovodában“ szavaltja: Bachmann Elluska.

Kacsóh, Rákóczi dalok. Énekli Klein Teréz, özv. Patzkó Aladárné énektanár zongora kíséretével.

„Jönnek rekvirálni“. Színjáték 2 jelenetben. Irta: Kozák Jolán. Szereplői: Olti Emmi, Keztyűs Ida (asszonyok), Demetrowics Jolán (Júlia), Váradi Jolán (Hungária), Biró Anna (Töld szelleme).

Szózat. Éneklik a jelenlevők.

Ülőhely ára 3, 2, 1 korona.

Az újvárosi községi polgári leányiskola március 15-iki hazafias ünnepségét d. e. 9 órakor az iskola helyiségében tartja. A műsor a következő:

Himnusz.

Március 15. Elmondja Lengyel Klára ifjúsági elnök.

Március 15. Irta Lubi S. Szavaltja Róth Erzsébet I. o. t.

Honfidal. Áldd meg Isten. Beleznaytól. Énekli az énekkar.

A zászló. Ábrányi Emiltől. Szavaltja Weisz Rózi IV. o. t.

Rondó: Reding Oszkártól. Hegedűn elő-

adja Bleyer Mária IV. o. t. Zongorán kíséri Pásztor Margit IV. o. t.

A kis tűzér. Pósa Lajostól. Szavalja Szajovits Elvire I. o. t.

Kuruc dalok. Énekli az énekkar.

Talpra magyar. Szavalja Radó Magda II. o. t.

Rákóczi induló. Hegedűn előadja Parthy Gabi IV. o. t. Zongorán kíséri Schwartz Frida IV. o. t.

Szózat.

..HIREK

A Kath. Kör ötödik közművelődési estéje.

Pénteken, e hó 15-én délután 5 órakor tartja a Kath. Kör a nagybőjt folyamán immár ötödik közművelődési estélyét, melynek kitérő és változatos programja most is nagy közönséget fog vonzani.

Az estélyen Szilágyi Dózsa prem. főgimn. tanár fog előadást tartani.

A műsor a következő:

1. a) I. S. Bach: Toccata. b) Rubinstein: Versenytanulmány C dur. Zongorán előadja Sági Erzs. zongoraművész.

2. Előadás. Tartja Szilágyi Dózsa prem. főgimn. tanár.

3. a) Hubay: Szeretném itthagyni. (Petőfi Sándor.) Műdal, Blaha Lujzának ajánlva. b) Révfy: Tábori dal. c) Révfy: Gyászban van az ország. (Háborus nóták.) Énekli Gödör László m. ellenőr.

4. Inczédi László: A nővér. Szavalja dr. Dajka Endréné urasszony. Melodramatikus zenéjét szerette és zongorán kíséri Resch Mihály.

5. a) Händel: Oratoriumrészlet. b) J. S. Bach: Choral. c) Schubert: Bölcsődal. d) Mozart: Menuett az esz dur szimfóniából. Előadják: I. hegedűn Láposy Erzsébet és Horváth Erzsike urleányok. II. hegedűn Ébert Matild urleány és Horváth László. III. hegedűn Élő Ella és Keztyűs Ilonka urleányok. IV. hegedűn: Dessewffy Emma urleány és Keztyűs János.

* A Szabadegyetem ma esti programjának keretében dr. Lutter János, a nagyváradi kir. kath. jogakadémia prodékánja folytatja érdekes közjogi fejtegetéseit az állampolgári jogosítványokról. A másik előadó Vermes Béla, a hadapródiskola kiváló tanára lesz, aki a modern különleges harcsczközökről, kézigránátharcról, gáztámadásról, akna- és gránátvetés ellen való védekezésről s a rohamcsapatokról fog előadni. Az előadás fél hat órakor lesz a Katholikus Kör nagytérképében.

* A Kath. Kör választmányi ülése. A Kath. Kör választmánya ma d. u. 6 órakor ülést tart. Ezt megelőzőleg d. u. 5 órakor a jelölő bizottság tart ülést.

* A Kath. Kör vetítő-estéje. Dr. Pollika Károly főhadnagy, hadapródiskolai tanár tartott rendkívül érdekes előadást a Kath. Kör tegnapi vetítő-estélyén. Előadása keretében bemutatta azokat a legújabb felvételeket, melyeket a hadügyminisztérium bocsátott a Kath. Kör rendelkezésére, a háborus szintér összes színtereiről s különösen érdekesek voltak az olasz harctérről készült képek. Az előadást nagyszámú közönség hallgatta meg s zajosan megtapsolta a kiváló előadót.

* Mese a milliós főnyeremény kötvényről. Budapesti tudósítónk jelenti: Popovics Aurél Lugosi theologiai tanár és Giurgiu Valér lugosi bankigazgató a rendőrségen feljelentést tettek arról, hogy a Metropol szállóban levő szobájuk szekrényéből a Hitelbanknak egy nyereségy kötvényét ellopták, amelyet 1914-ben egy millió korona főnyereménnyel kihúztak s amelynek beváltása céljából jöttek fel Budapestre. Popovics előadta, hogy éjjel valaki belopódzott szobájukba s ő a zajra ébredt fel, mikor az ismeretlen kiment. Konstatálták, hogy a dolog különös, mert a kötvény mellől a pénzt nem vitte el az ismeretlen. Az egymillió főnyereményt 1914 óta letétben őrzik s kivételére már több kísérletet tettek.

* A Szociális Missziótársulat leányklubja ma délután 4 órakor énekpróbát tart. Nagyon kérjük a tagok föltétlen megjelenségét.

* A Petőfi-asztaltársaság ünnepi estéje. A „Petőfi-asztaltársaság“ ma (szerda) este 8 órakor a Kolozsvári-utcai Rólich Béla vendéglőjében levő külön helyiségében, a magyar szabadság születésének 70 ik évfordulója alkalmából az 1848-iki márciusi dicső napok emlékére ünnepélyes társasestélyt tart, melyre az asztaltársaság tagjait, valamint a társasztaltársaságok tagjait hazafias tisztelettel meghívja a Petőfi-asztaltársaság elnöksége.

Temetések. Tegnap, kedden délután helyezték végső nyugalomra az Ágost major pusztáról beszállított Szalárdi Jakó Odön nyugalmazott községi jegyzőt az olasz temető halottas házából, díszes ravatalon volt elhelyezve, a koporsót a család és jóbarátok szebbnél szebb koszorui fedték, a temetési szertartást Sulyok István ref. esperes végezte, a szertartás végzével a családi sírhelyen helyezték végső nyugalomra az elhunytat, a temetésen nagy számmal jelentek meg az elhunyt tisztelői és barátai. — Nagy részvét mellett ment végbe Juhász István huszár őrmester temetése a cs. és kir. csapatházából, a temetésen igen nagy számmal jelentek meg Cseréy alezredes vezetése alatt az egész tisztikar, az összes altisztek és a nagyközönség. A temetési szertartást dr. Ferdényi tábori lelkész végezte, a beszéltetés után a számos koszorúkkal borított díszes érckoporsót feltették a négyes fogatu üveg diszkocsira és elől a katonai zenekar, az összes résztvevő katonai tisztikar és disszázad kísérete mellett az impozáns gyászmenet a Rulikovszky temetőbe vonult, ahol végső nyugalomra helyezték az elhunytat, az I. ső számú huszárezred tisztikara igen szép koszorút helyezett az elhunyt koporsójára. — Mindkét díszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradi temetkezési vállalata nagy pontossággal rendezte.

* Adományok a Jobbkéznek. A Vörös-Kereszt Jobbkéz-osztály céljaira a következő adományokat vettük: Biharmegyei Takarékpénztár 100 K, Grócz Béla nagyprépost 150 K, Fabricius Dezsőné, Sebők Gyuláné csecsemő fehérneműek. Hálásan köszönjük Vörös-Kereszt Jobbkéz-osztály vezetőségének.

* Az Ipartestület választó ülése. — Az I. T. 141. §-a értelmében az ipartestület kebelében alakított békéltető bizottság segédtagjainak választása céljából az ipartestületi székház tanácstermébe 1918 március hó 30-ának d. e. 9 órájára ezennel választó ülést tűzök ki s felkérem a képesítéshez kötött iparágakhoz tartozó segéd munkásokat, hogy minél nagyobb számban megjelenjenek. Nagyvárád, 1918 március hó 1. — Jánossy, tb. főkapitány.

* A szén és kokszt forgalmahozatala. A nm. kereskedelemügyi min. miniszter urnak 1185-1918. számú leirata alapján értesítjük az érdekelteket, hogy a nevezett miniszter ur megküldötte a szén-ügyek kormánybiztosának 1185-1918 számú rendeletét a szén, brikett és kokszt forgalmahozataláról 321-1918. sz. a. kiadott s szénkormánybiztosai rendelet módosítása tárgyában. E rendelet a kamaránál a hivatalos órák alatt megtekinthető. Nagyvárád, 1918 március hó 11. A nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara: Sztarill Ferenc s. k. elnök. Dr. Sarkadi Lajos s. k. titkár.

* Hering kapható a városnál. A Szent László téri városi fűszerüzletben frissen sózott hering darabonként 30 fillérért vásárolható.

* Savanyu répa a hatósági üzletben. Tudatom a város közönségével, hogy a hatósági hus- és zsirüzletben savanyított étkezési répa kilogrammonként 1 kor. 54 fillérért vásárolható. Nagyvárád, 1918 március 11-én. Lukács Odön polgármesterhelyettes.

* Fényképészeti lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apollo“ drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

* Köszönetnyilvánítás. Mindazok a jóbarátok, rokonok és ismerősök, akik felejtetlen jó feleségem elhunyt alkalmával részvét-nyilatkozatuk és a temetésen való megjelenésük által mélységes gyászunkat enyhíteni iparkodtak, fogadják ezuttal igaz köszönetünket. Nagyvárád, 1918. március 12. A gyászolóknak nevében Marosi Endre kirjbró.

* Aszodi Kossuth-utcai fő és Rákóczi-uti Csekoládé Király fiókjába szebbnél szebb húsvéti tojások, Kugler Gerbeaud bonbonok megérkeztek.

* Selyem a divat! Gyönyörű kosztüm és ruhaselymek, finom gyapjuszövetek, blousok, tavaszi felöltők, kalapok, ernyők, ridikülök és piperecikkek legolcsóbban Cziller Imre nagyáruházában.

Butorozott szobák kiadó Zöldfa épület emeletén. Értekezhetni a szobakezelőnőnél.

* Egy ór felvétetik Fekete Sas részvénytársaságnál.

* Dusatalva határában fekvő 302 magyar hold kiterjedésű legelő azonnal bérbeadó. Közlebbi felvilágosítás a Polgári Takarékpénztár Részvénytársaságnál Nagyvárádon nyerhető.

* Kotrógép kezelésben jártas gépész vagy lakatos felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

* Köhögés, hurut és rekedtség ellen biztos hatású szer a hurut-szeletke. Doboz ára 2 korona. Kapható Farkas István „Apollo“ drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

HARISNYAFEJELÉS !!

3 pár női harisnyából 2 párat,
2 pár férfi harisnyából 1 párat
készítik
páronként 1 K 60 fillérért.

Gondáné, Bem-utca 1
Kérem a címre vigyázni!

* Keresünk egy vizsgázott fűtőt. Jelenkezni lehet Moskovits Adolf és Fiai r. a. nál.

* Pemete- és hársfamézscukorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, óidó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszertárában, a városháza mellett.

Színház.

Heti műsor:

Szerda: Románé.
Csütörtök: Szultán.
Péntek (március 15-ike alkalmából): Ocskay brigadéros.
Szombat délután: Ripp van Winkle.
Szombat este: Luxemburg grófja.
Vasárnap délután: Zsuzsi kisasszony.
Vasárnap este: Kornevillei harangok.

A Románé. Scheldern kiváló szépségű színpadi alkotása, a Románé szerdán este kerül színre. A közönség méltán megérdemelt tetszéssel fogadta ennek a pompás darabnak a bemutatóját is és a legmelegebb érdeklődést tanúsítja azóta is a Románé minden előadása iránt és így kétségtelen, hogy szerdán este is zsufolt ház nézi végig a kitűnő előadást.

A Szultán legközelebbi előadása csütörtökön est lesz, amikor már a közönség érdeklődése eleve is zsufolt házat biztosít ennek az előadásnak.

Ocskay brigadéros—Március 15-én. Március idusának idejévé fordulója alkalmából a színtársulat Ocskay brigadéros tüzte ki ünnepi előadásra, amely alkalmából Hezeg Ferenc pompás színműve részben új szereposztással kerül színre. Ebben az új szereposztásban Tisza Ilonát H. Körössy Juci, Dilit, a cigányleányt pedig Hevessy Mariska fogja játszani.

Luxemburg grófja. Azok között a szerzői babérok között, amelyeket Lehár Ferenc egyre izmosodott tehetsége oly dusan aratott, jelentős hely jut a Luxemburg grófjának is, amelyet az illusztris szerző Willner és Bodánszky librettójára írt. A Luxemburg grófja bemutatója idején erre a parádés címszerepre vágyott minden énekes bonvivant, akiknek körében valóságos specialisták támadtak ennek a szerepnek a kreálására. E napokban a nagyváradi színtársulat operettegyüttese elevenítette fel Lehár Luxemburg grófját, amelynek címszerepét Békefi Lajos játszotta, aki megjelenésének eleganciájával énekszámainak érzelmes és hatásos interpretálásával méltán mult idők Luxemburg-specialitásai közé számíthatja magát. Angela szerepében elragadó volt Sz. Zsigmond Anna és nagy hatást keltett Vigh Manci pajzán Juliettje is. Tompa Béla vigkedélyű, bohém piktora mindig pompás kabinetlakítás volt és azzá lett a repriz keretében is mint ahogy T. Pogány Janka Sahara grófnéja is állandóan nagy derűtséget kelt. Luxemburg grófja e héten szombaton este kerül színre újból.

A kornevillei harangok. Planquette csodás zenéjű, örökszép operettje, vasárnap este kerül színre a Szigligeti színházban. A pompás, régi operette felújítása a nagyváradi közönség körében igen élénk visszhangra talál, ami abban a mozgalmas jegykeresletben jut kifejezésre, amely a színházi pénztárnál a vasárnapi előadás iránt már most megnyilvánul.

VIGADÓ mozgó- színház	Szerdán
	„U” hajók előre! Aktuális kép 3 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 3 óra- kor, hétköznap 5 óra- kor kezdődnek	

URÁNIA mozgó- színház	Szerdán
	A diadalmas asszony társadalmi dráma 6 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 3 óra- kor, hétköznap 5 óra- kor kezdődnek	

APOLLÓ mozgó- színház	Szerdán
	Névtelen asszony dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 3 óra- kor, hétköznap 5 óra- kor kezdődnek	

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR.	Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY.
Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.	

Azonnali belépésre ujságkihordó-
nőket Váradolvaszi, Katonaváros, Uj-
város és Külvárosra keres a Tiszán-
túl. Jelentkezők a kiadóhivatalban
felvétetnek, Szilágyi Dezső-utca 5.
szám alatt.

Varrólányok és tanulóányok

jó fizetéssel
felvétetnek

Kesztenbaum Juliska
füzőszalonjában, Rákóczi-ut.

* Ne dobja ki pénzét új ruhákért,
mert a kitűnően bevált ruhafestékekkel régi
ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti.
Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Arany-
kereszt gyógyszertárában, városháza mellett.

Kapuczinus-utcán a
legforgalmasabb helyen

egy bérház,

valamint Fürdő-utcán
több családi ház

ELADÓ.

Felvilágosítást ad Dr. Imrik Gusztáv
ügyvéd, Sal Ferenc-utca 15. szám.
Telefon 416.

ALKALMI VÁSÁR!

Selymek, kasmirok, női
fehérneműek, szőnye-
gek nagy választékban

KELENGYE

áruház Szent László-tér
5. sz., a volt Krámer-
féle bolt helyiségben.

Betűszedő tanulónak fiú és
berakó tanulónak leány
fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomda
részv.-társaságnál.

Árjegyzék!

Porcellán mozdár, üvegi	8
Majolika gyümölcs állvány	8
Majolika tábla fogóval	8
Majolika szoborral díszes	8
Majolika gyümölcs kád	8
Vizes készlet csiszolt üvegből	8
Boros	8
Likör	8
Söröskészlet színes aranyozással	8
Boroskészlet színes	8
Vizeskészlet színes	8
Likörkészlet színes	8
Befőtteskészlet kristály felhő	8
Gyümölcs készlet kristály üvegből	8
Majolika fali sőtárc színes	5
Majolika vizeskanca színes	5
Könyv kosár színes üveggel	5
China ezüst cukortartó	5
China ezüst gyümölcs állvány	5
Majolika virágváza színes	5
Majolika virágfazék	5
Majolika dísz figura	5
Porcellán főzőlábos	5
Porcellán főzőfazék	5
Teáskészlet színes aranyozással	40
Kávéskészlet színes aranyozással	40
Feketés készlet színes aranyozással	80
Ebédőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	120
Hidegfelvágó készlet sz. aranyozással	20
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	80
Fali tűkör színes aranyozott kerettel	25
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25
Függő	25
Teás pohár China ezüst foglalatban	8
Teás csésze szin. finom aranyozással	8
Kávé	8
Köpcősze	8
Főzőlábos barna tüzelő füllel	8

Nippek, Figurák, Szent Antal
szobrok, Mária szobrok, Szent-
teit víziartók, Konyhabere-
ndezési cikkek, Képkeretek,
: : Ablak üvegezés. : :

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KONLOS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg
és dísz műanyag nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

A tenkei kir. járásbíróság telekkönyvi osztályától.
174—1918 tkvi sz.

Árverési hirdetménykivonat.

A Kisbirtokosok Orsz. földhitelintézete végrehajthatónak özv. Zsorda Péterné u. m. kiskoru Zsorda Péter és Mária t. t. gyámja, továbbá Zsorda Sándor, Zsorda Illés végrehajtást szenvedők ellen indított 76 K 44 fill. félévi járadék-hátralék követelés és jár. behajtása végett a tenkei kir. járásbíróság területén levő Kisháza községben fekvő kisházai 491. sz. betétben Al. 4—5. sorsz. a. felvett járandóság egészben 15 K. A kisházai 492. sz. a. betétben A I. 1—2. sor. 62. 63. hr. (Beltelkes ház 276. sorsz. alatti) egészben 165 k. a kisházai 679. sz. betétben A X 2. sorsz. 1229/1. (szántó a Pusztá dülöben) hrsz. a. foglalt ingatlan egészben 920 K, a kisházai 904. sz. betétben AX I. sor 1229/2. (szántó a Pusztá dülöben) hrsz. a. foglalt Zsorda T Illés hai nevében álló ingatlan 300 K kikiáltási ár mellett elrendelte. Az árverést 1918. évi **április hó 5. napján d. e. 9 órakor** Kisháza községházánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási árnál alacsonyabb áron el nem adhatóak. Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. tc. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezésétől kiállított nyugtát, letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni s az árverési feltételeket aláírni. 1881. LX. tc. 147., 150., 170. §§. 1908. XL. tc. 21. §. Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltásai ár %-a szerint meghatározott bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-áig kiegészíteni. 1908. XLI. 25. §.

Tenke, 1918. január hó 21-én.

Dr. Toperczer s. k. kir. járásbíró.

Kiadmány hitelűl:
Süpöly Zsigmond
s. h. tisztv.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű
fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11—53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója. — Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

Feketegyőrösön

(Tenke mellett) 135
kis hold szántóföld
szabad kézből eladó.

Értekezhetni az
Általános Takarékpénztárnál
Nagyvárad, Bémer-tér.

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFÁ-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
..... és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Elektrotechnikai
cikkek, 1/2 Wattos Wolfram szálás
Tungstram-égők állandóan raktáron.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.

Minden hónapban kez-
dődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére

gyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvvitelre.

Béöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

Eladó egy malomberendezés,

ugymint malomszíták, hozzá-
való szíjtárcsák, transmissiók
és falitárcsák

Moskovits Adolf és Fiai

R.-T.-nál, Nagyváradon.

Hadapród- és felsőipariskolába

való felvételre, valamint
gimnázium, reál és polgáristákat

magánvizsgálatra
felelősséggel előkészítik.

Ugyanott egy vagy két tanuló teljes el-
látást nyerhet. Guttman, Magyar-u. 9. sz.

Szépségápolási műterem

Bémer-tér 3., emelet,

ahol minden szépséghiba
szakszerűen kezelik.
Piperecikkeit vidékre
is utasítással küldöm.

STERNBERG HELEN
kozmetikusnő.

Beraktározás!

Áruk, butorok, termények stb. hosszabb vagy rövidebb időre való beraktározására megfelelő helyiségek, ezeken kívül boros- és szárazpincék, istállók, kocsiszínek is állanak rendelkezésre. A beraktározott árukat tűz- és betörés ellen biztosítjuk. Közelebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa R.-T.
beraktározási osztálya.

Iroda Sas-passage 22. sz. lépcső.
TELEFONSZÁM: 14-00.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos

FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállíthatók. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Fűszerelő telefonja
55.

Fűszerelő telefonja
55.